

Rīgas Stradiņa universitāte
Psiholoģijas laboratorija
Testu un aptauju reģistrs

1. Instrumenta nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads:

Garīgā intelekta pašvērtējuma aptauja (GIPA V4) (King & DeCicco, 2009), pārskatītā versija Lasmane un Bitēna, 2024. Tika caurskatīta un pilnveidota latviešu valodas adaptācijas 2.aptaujas versija (Regzdiņa & Mārtinsone, 2019), izstrādājot Garīgā intelekta pašvērtējuma aptaujas 4.versiju (GIPA V4), ko veikušas Lasmane & Bitēna, 2024, RSU.

2. Instrumenta nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

Spiritual intelligence Self-Report inventory; SISRI-24 (King & DeCicco, 2009)

3. Instrumenta vispārīgs raksturojums (ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija u.c.):

Garīgā intelekta pašvērtējuma aptauja (*The Spiritual Intelligence Self-Report Inventory*, SISRI-24, King & DeCicco, 2009) paredzēta indivīda garīgā intelekta mērīšanai. Tā sastāv no 4 faktoriem un 24 pantiem, kas respondentiem jānovērtē Likerta tipa atbilžu skalā no 0 līdz 4, izvērtējot sev atbilstošāko uzvedības vai domāšanas raksturojuma apgalvojuma atbilstību (0 – nemaz neraksturo mani, 1 – vāji raksturo mani, 2 – daļēji raksturo mani, 3 – labi raksturo mani, 4 – pilnībā raksturo mani) (King, 2008). Jo lielāka apgalvojumu atbilžu summa, jo augstāks garīgā intelekta rādītājs (atbildes var variēt no 0 līdz 96). Autors oriģinālajā aptaujā izdalījis četras garīgā intelekta dimensijas jeb faktoros:

- 1) Kritiskā eksistenciālā domāšana (*Critical existential thinking* (CET)) – spēja kritiski pārdomāt jēgu, mērķi un citus eksistenciālus vai metafiziskus jautājumus kā realitāti, visumu, nāvi, u.c. un nonākt pie secinājumiem, personīgā redzējuma par tiem; (($\alpha = 0,78$), 7 panti);
- 2) Personiskās nozīmes veidošana (*Personal Meaning Production* (PMP)) – spēja veidot personīgo jēgu un mērķi visās psihiskajās un fiziskajās pieredzēs, arī dzīves mērķi; (($\alpha = 0,78$), 5 panti);
- 3) Transcendentālā apzināšanās (*Transcendental Awareness* (TA)) – spēja, esot pie apziņas (nomoda stāvoklī) kognitīvi uztvert un apzināties transcendentālo sevī, fiziskajā pasaulē un citos cilvēkos (piemēram, nemateriālisms, savstarpējā saistība, holisms); (($\alpha = 0,87$), 7 panti);
- 4) Apziņas stāvokļu paplašināšana (*Conscious state expansion* (CSE)) – spēja nonākt augstākos apziņas stāvokļos, tādos kā tīrā apziņa, kosmiskā apziņa, vienotība vai citos (King & DeCicco, 2009), un arī spēja izklūst no tiem, izmantojot indivīdam tīkamas prakses – meditāciju, lūgšanos, dziļu apceri u.c. (Regzdiņa & Mārtinsone, 2019); (($\alpha = 0,91$), 5 panti) (King & DeCicco, 2009).

Instruments attiecas uz garīguma izpētes jomu un pēta garīgā intelekta spēju, kā arī izmainītu (garīgu) apziņas stāvokļu mainīšanas/pārvaldīšanas spēju.

4. Informācija par instrumenta lietošanas noteikumiem:

Garīgā intelekta pašvērtējuma aptaujas autors Deivids B. Kings (David B. King) norādījis savā mājas lapā, ka aptaujas izmantošana akadēmiskiem, izglītības vai pētniecības mērķiem nav ierobežota: <https://www.thestateofus.net/sisri-24.pdf>

Tomēr jebkāda veida modifikācijas vai izmaiņas bez autora atļaujas ir stingri aizliegtas. Detalizētai informācijai, var sazināties ar autoru Deividu Kingu: davidking2311@gmail.com

5. Pamatinformācija par adaptētā vai izveidotā instrumenta psihometriskajiem rādītājiem (piem. Kronbaha alfas koeficients) un/vai izlases raksturojums:

Saskaņā ar Garīgā intelekta pašvērtējuma aptaujas 2.versijas ieteikumiem turpināt pilnveidot aptaujas adaptācijas procesu, tika precizēta faktoru struktūra un pārskatīti tie panti, kuri neuzrādīja pietiekamu atbilstību oriģinālam – 6., 8., 9., 24 (Regzdiņa un Mārtinsone 2019).

Latvijā 2024.gadā atkārtoti adaptētās Garīgā intelekta pašvērtējuma aptaujas 4.versijas (GIPA V4) izlases raksturojums: 416 latviski runājoši respondenti vecumā no 19 līdz 87 gadiem ($M=41,54$, $SD=13,28$), no kuriem 16,80% bija vīrieši ($n(vīr) = 70$) un 83,20% ($n(siev) = 346$) sievietes; 26,00% no respondentiem pašnovērtēja sevi kā reliģiskus un garīgus, 6,70% kā reliģiskus, bet ne garīgus, 46,20% kā garīgus, bet ne reliģiskus un 21,20% kā ne garīgus, ne reliģiskus. Retestu aizpildīja 140 respondenti vecumā no 19 līdz 72 gadiem ($M = 41,11$), 89,30 % sievietes, 10,70 % vīrieši.

Iekšējās saskaņotības rādītāji: Latvijā 2024. g. GIPA V4 kopējās iekšējās saskaņotības rādītāji ir ļoti augsti ($\alpha = 0,95$) un tuvi oriģinālajai aptaujai ($\alpha = 0,92$), tāpat ir augsti Kronbaha alfa rādītāji apakšskalu līmenī – Kritiskā eksistenciālā domāšana ($\alpha = 0,87$), Personīgās nozīmes veidošana ($\alpha = 0,84$), Transcendentālā apzināšanās ($\alpha = 0,89$), Apziņas stāvokļu paplašināšanās ($\alpha = 0,93$).

Pastāv pietiekami augsta testa-retesta ticamība, korelācijas koeficienti ir $> 0,07$ ($r_{re} = 0,89$, $p < 0,001$).

GIPA V4 pantu reakcijas indeksi ($RI = 0,80-3,20$) gan kopējā aptaujā, gan apakšskalu līmenī iekļaujas optimālajās robežās, tādējādi var secināt, ka skalā pastāv līdzsvars starp viena un otra pola atbildēm, pantu tulkojums ir pilnvērtīgs un atbilstīgs kultūrvidei un aptaujas skalai. GIPA V4 kopējās aptaujas visi pantu diskriminācijas indeksi ($DI = 0,20-0,80$) iekļaujas optimālajās robežās, tādējādi visi apgalvojumi attiecināmi uz mērāmo pazīmi. Apakšskalu līmenī divās apakšskalās ir nedaudz paaugstināti diskriminācijas indeksi: skalā “Transcendentālā apzināšanās” 14. pants ($DI = 0,82$) un skalā “Apziņas stāvokļu paplašināšanās” panti: 8. ($DI = 0,86$), 12. ($DI = 0,83$), 16. ($DI = 0,83$), 24. ($DI = 0,82$), kas var liecināt, ka attiecīgie panti pārlietu līdzīgi diferencē indivīdus, mērot līdzīgu pazīmi.

Apstiprinošās faktoru analīzes (CFA) rezultātā iegūti četri faktori kā oriģinālā aptaujā, attiecīgi GIPA V4 apstiprina ar oriģinālu saskaņīgu četru dimensiju veidošanos. Vienīgi četru pantu faktoru svaru vērtība ir nedaudz augstāka un pārsniedz robežu 1,00 – 14. (1,06), 8. (1,02), 16. (1,06), 24 (1,10). Tas norāda uz šo pantu lielāku saistību ar latentu mainīgo. Tika noteikti arī modeļa atbilstības indeksi. Rezultāti uzrāda, modeļa atbilstības indeksi ir daļēji atbilstoši un pietuvināti zinātnē noteiktajam, tomēr vēlamās atbilstības rādījumus neiegūst ($SRMR \leq 0,08$ ($SRMR = 0,086$), $RMSEA \leq 0,05$ ($RMSEA = 0,08$), $CFI \geq 0,90$ ($CFI = 0,89$), $TLI \geq 0,90$ ($TLI = 0,88$), kas liecina par nepieciešamību pēc padziļinātas aptaujas faktoru struktūras analīzes izpēti.

Rezumējot, GIPA V4 rādītāji ir oriģinālam visatbilstošākie no visām līdz šim veiktajām skalas adaptācijas versijām. Lai gan tā nav pilnīga, atsevišķi skalas panti ir savstarpēji pārlietu līdzīgi un faktoru svāri nedaudz augstāki par optimālajiem, panti faktiski mēra atbilstošās pazīmes un iekļaujas faktoru struktūrā pēc satura. Ņemot vērā, ka GIPA aptauja mēra daudzšķautņainu konceptu, uzskatāms, ka kopumā skala ir piemērota mērījumu izdarīšanai Latvijas kultūrvidē.

Aptaujas adaptācijas rezultāti aprobēti RSU Starptautiskajā studentu konferencē (RSU International Student Conference, 2025) (Lasmane & Bitēna, 2025).

Informācija sagatavota RSU Psiholoģijas laboratorijā.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>